

La diversitat cultural en l'art, és possible en un món globalitzat?

- 22 de maig del 2013 a les 19.30h
- Centre Cultural La Llacuna,
Andorra la Vella

Amb l'exposició amb una selecció d'obres dels artistes participants a la taula i de l'Art Camp. En col·laboració amb la CNAU.
En el marc de la celebració de la Setmana de la Diversitat Cultural.

Moderador: **Faust Campamà**, escultor, originari de Barcelona, 32 anys al país.

Sergi Mas, escultor, gravador, originari de Barcelona, 54 anys al país.

Alfons Valdés, arquitecte i pintor, originari de Barcelona, 39 anys al país.

Ahmed Keshta, escultor, originari d'Egipte, 1 any a Andorra.

Alix Sharp, galerista, originaria d'Anglaterra, tota la vida a Andorra.

Reinaldo Márquez, creatiu gràfic i fotogràf, originari de Veneçuela, 6 anys al país.

Carolina Porcel, artista multimèdia, originaria de Argentina, 8 anys al país.

▲ Currículums

Faust Campamà i Pelejà

Aprenentatge al taller del mestre Lluís Martínez. Més tard, realitzo estudis de dibuix i de restauració a l'escola Llotja així com diferents especialitzacions en ceràmica, fabricació de paper i escultura en ferro.

Començo a presentar els meus treballs l'any 1975 i no he parat fins ara, exposant en diferents individuals i col·lectives a Andorra, Espanya, França, Romania, Lituània, Letònia, Estònia, Portugal.

Els últims anys a part del meu treball personal he realitzat instal·lacions i diferents escultures públiques i efímeres de gran format amb materials tant diferents com la sorra i el gel, participant en l'organització de mostres d'escultura i reciclatge. Galerista durant un temps, actualment comissari de l'Art Camp Colors per al planeta i ensenyant en escoles d'art.

Sergi Mas i Balaguer

Procedeix d'una família d'artesans, neix a Barcelona el 1930. Als 14 anys comença el seu aprenentatge, primer en un estudi de cartellista publicitari, després en un obrador de joieria, seguit de l'aprenentatge de l'ofici de tallista de mobles, d'imatgeria en diversos tallers, entretant assisteix als cursos de l'Escola d'Arts i Oficis, "Llotja" de Barcelona, dibuix, història de l'art, composició decorativa, procediments tècnics i gravat, 1946-1954.

Del 1951 al 1955 treballa en el museu etnogràfic d'arts populars de Barcelona, el mateix any posa taller propi i treballa pel seu compte.

L'any 1959 s'estableix a Andorra, en el lloc d'Aixovall. Als anys seixanta participa en la restauració de la Casa de la Vall, també i a part dels nombrosos dibuixos, pintures, gravats, ceràmiques... realitzats als llarg del treball quotidià. És autor de diverses escultures dedicades als coprínceps pel MI Consell General. El 1995 el Govern d'Andorra li dedica una exposició retrospectiva, l'any següent adquireix la nacionalitat andorrana. El 2007 el govern francès l'honora amb la condecoració de Cavaller de les Arts i de les Lletres. Actualment persevera en l'estudi de l'art popular pirinenc no globalitzat.

Alfons Valdés i Puig

Barcelona, 1945. Fixa la seva residència a Andorra el 1974. Adquireix la nacionalitat andorrana el 2005.

Arquitecte per l' Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona el 1969.

Estudis de Belles Arts a l' Escola d' Arts de Sant Julià (1985-1988), amb Sergi Mas.

Fundador amb Nunné Shabanderian, Berna Garrallà, Pili Riberaygua, John Morrison, Josep Ripoll i Joan Xandri del Grup A d' Andorra (1984). Comissària de les exposicions: Montse Porta. Crític del Grup: Paco Rodríguez Rossa.

Fundador amb Sergi Mas, Roger Mas, Gemma Piera, Mayte Estévez, Faust Campamà, Helena Guàrdia, Joan Canal, Rafael Contreras, Ester Armengol, Victòria Garrido, Josep Maria Frases i Robert Fernández de "La Xarranca" (1992 – 2006).

Presideix la Xarranca amb Faust Campamà (1996- 1999).

Ahmed Keshta

Giza, Egipte, 1978.

Graduat en Arts Aplicades en la Helwan University - El Cairo.

Membre del Sindicat de Dissenyadors d'arts aplicades - El Cairo.

Membre del Sindicat d'Artistes plàstics (UNESCO).

Ha participat en exposicions Internacionals i Nacionals col·lectives i individuals des de 1999 fins el 2013.

Ha participat en diferents Simposium Internacionals de marbre i granit des del 2007 fins el 2012.

Alix Sharp

Galeria Desig(n).

L'Alix Sharp és de pares anglesos però sempre ha viscut a Andorra i ho considera com a casa seva. De fet quan torna a Anglaterra va "com a guiri". Va estudiar en el sistema francès i va continuar els seus estudis a França, fent història de l'art entre altres coses al cursar un DMA vestuari històric per espectacle (cinema, teatre, circ...). Ha exposat com a artista en un parell de col·lectives i una exposició en solitari a Andorra, presentant obres en tècnica mixta però basades fonamentalment en el gravat. Va obrir una galeria d'art i d'artesanía a la capital al 2009 després de guanyar el primer premi Emprenedors (Govern d'Andorra) per aquest projecte. Se sent més còmode representant a artistes però no té descartat tornar a crear.

William Reinaldo Márquez Barrios

Caracas - Veneçuela, 1975.

T.S.U. en disseny gràfic publicitari.

Entre el 2007 i el 2011 s'ha especialitzat en fotografia.

• Exposició individual de fotografia "L'ESPORT A ANDORRA" a les sales de Morabanc; Illa Carlemany; La Llacuna d'Andorra la Vella i Centre Esportiu Serradells 2012-2013.

• Fotògraf col·laborador a les portades de la revista "THE ESPORT" Principat d'Andorra 2010-2013.

• Fotografies per campanyes publicitàries de diversos estudis de disseny al Principat d'Andorra.

• Guanyador concurs de fotografia "Dia Mundial de la fotografia estonopecica" Andorra 2010.

• Guanyador concurs de cartells 17a Mostra Gastronòmica d'Andorra a Ordino 2008.

• Participació en concursos de disseny i fotografia des de 2007 a Andorra i Espanya.

• Participació en exposicions col·lectives diverses.

Carolina Noelia Porcel

Nascuda a la ciutat de Pergamino província de Buenos Aires, Argentina. Als 22 anys obté el títol de llicenciada en Belles Arts en la Universitat Nacional de Rosario.

El 2005 se trasllada a Andorra. A partir de aquí comença una investigació dins del camp artístic basant-se en la recerca de nous materials.

Durant els darrers anys ha estat experimentant aquestes eines intentant trobar un nou llenguatge propi que la defineixi com a artista.

Ha participat en diferents exposicions tant individuals com col·lectives a Pergamino, Rosario, Buenos Aires (Argentina), a Espanya i a Andorra.

Faust Campamà i Pelejà

Ja sé que el títol triat per encapçalar aquesta taula rodona pot semblar un oxímoron, però en el descabdellament d'aquesta exposició introductòria, intentaré crear els suficients dubtes perquè s'ho tornin a pensar.

M'agradaria començar la taula rodona amb un aforisme de T. S. Elliot, escriptor i poeta angloamericà, que un bon dia em va ajudar a retrobar els meus orígens.

Diu així: "No hem de deixar d'explorar. I al final de les nostres exploracions, arribarem al lloc del qual vàrem partir, i el coneixerem per primer cop."

Interpreto que parla del viatge vital en què l'observació transforma la manera en què veiem les coses.

Vaig tenir la sort de néixer al si d'una família d'artesans; la ceràmica, el vímet, les fulles de palma i el pas de les estacions que marcaven les festes i tradicions locals varen ser els companys de la meua infància, tot això emmarcat en un nucli de convivència en què diverses generacions compartíem la casa, dins els límits del barri i els veïns.

Més tard, els estudis i després la recerca d'un llenguatge personal en la creació, per arribar a adonar-me que ni la forta influència d'allò après podia contrarestar el que havia viscut en la infància, des d'on m'arribaven gestos i formes que mai no hagués pogut trobar en un altre lloc...

Antropològicament, cada ètnia humana ha desenvolupat la seva pròpia cosmogonia pel que fa a les arts i la percepció del tot humà i místic. Condicionada primerament pels materials que trobava en la proximitat per a la materialització del que ara entenem com a artesanía o art.

Les seves representacions iconogràfiques tenien diferents objectius: d'una banda, mostrar la cronologia de successos importants que anaven bastint la història de la col·lectivitat, i de l'altra, la relació de l'home amb el misteri de la divinitat.

No és fins més tard que s'incorpora el fet decoratiu en la producció, artesanal, d'aquests predecessors.

Gràcies a l'aïllament d'aquestes comunitats primeres respecte de la resta d'humans que poblaven el planeta es varen establir les bases que han fet possible la rica diversitat cultural de les diferents ètnies que el poblen.

El contacte amb altres cultures, comercial, d'intercanvi o de conquesta, comportà la barreja d'elements de les cultures coincidents en aquell temps i territori, que portà generalment a la hibridació o al mestissatge d'aquelles mateixes cultures i donà pas a d'altres fenotips culturals nous.

L'arribada del segle xx aportà de la mà de la ciència i la tècnica la facilitat per comunicar-se i viatjar. Gràcies a això hom podia saber què passava fora de la petita comunitat per entrar a formar part del *veïnatge global*, nom amb què Marshall McLuhan va batejar el món que veia arribar i en el qual ara estem immersos. No hi ha notícia, moda o tendència artística nova que no ens arribi per Internet, i així cultures més fortes i amb més mitjans que d'altres estan imposant models que poc a poc tendeixen a uniformitzar i a reemplaçar els patrons locals, en un nou mestissatge global. La influència exercida per Picasso i la seva època transcendeix continents i estableix un model de base creativa pràcticament únic que s'ensenya a les universitats d'arreu.

La indústria globalitzada està fent desaparèixer els petits artesans, per la fabricació en cadena, així com l'emigració i/o la desaparició dels seus parlants està fent desaparèixer llengües, amb el que això comporta, ja que una llengua és el recipient on estan guardades les peculiaritats culturals d'un determinat grup humà.

El que abans passava entre petites comunitats que, a peu o a cavall, compartien els seus coneixements, ignorants de l'existència d'altres realitats, ara és pràcticament immediat en el temps i arreu del món.

La facilitat per comunicar i desplaçar-se ens apropa a gairebé totes les manifestacions artístiques d'aquest planeta en què vivim, mentre modifica i interactua directament en la nostra manera de veure les coses, no sense el perill que això comporta de mimetisme amb el fet observat. I a més, altera la nostra escala de valors i el nostre nivell de coneixements, cosa que provoca un *efecte papallona* global de conseqüències imprevisibles.

Què? Qui sap si ens està portant a deixar per la protecció i els museus el que en realitat ens fa ser diversos, en portar-nos vers un nou paradigma cultural, *globalitzat*, en el qual cultures amb més capacitat per comunicar els seus patrons s'imposin.

I per acabar aquesta introducció, un aforisme de l'escriptor uruguaià Eduardo Galeano que em fa rumiar molt. Diu així: "Al cap i a la fi, som el que fem per canviar el que som."

Cada participant disposarà de 3 a 5 minuts per efectuar la seva exposició dels tres temes proposats. Si algun dels participants vol contestar alguna de les intervencions, haurà d'esperar que tots els ponents hagin acabat el seu torn, havent demanat la paraula prèviament.

Primer tema

La globalització s'inicia amb l'expansió econòmica d'Occident i abasta tots els àmbits de la idiosincràsia humana. Pel que fa a la cultura, té els seus defensors, que diuen que és un procés de mundialització. Per contra, els detractors diuen que és un procés d'occidentalització del món.

Quins pros i contres veieu en aquest fenomen que anomenem globalització, i com influeix en el treball de l'artista i/o en el seu treball?

Segon tema

La globalització econòmica, amb la màxima del *sempre més*, està afectant greument la sostenibilitat ambiental i la nostra subsistència.

Davant d'això, va aparèixer als anys 80 un moviment anomenat *de decreixement*. Els defensors d'aquest model de gestió de l'economia i dels recursos diuen que per evitar una desfeta econòmica i del medi ambient, que sembla ja s'estan començant a produir, cal tornar poc a poc a les velles fórmules de localitat.

Com pot afectar això el seu treball o més en general el treball dels artistes que, com vostè, intenten fer conèixer i viure de la seva creació?

Tercer tema

"Qui perd els orígens perd la identitat", va dir Salvador Espriu.

Creu que per evitar la pèrdua de la diversitat cultural de què estem parlant l'artista hauria de tornar a mirar els seus orígens, és a dir, la tradició cultural del seu país o zona geogràfica, en els seus processos creatius?

Sergi Mas i Balaguer

No sé si puc ser un bon exemple.

Cadascú té el seu punt de vista i potser no serveixi gaire.

Jo ja vaig venir convençut del que havia de fer... Aquest problema de perdre la cultura pròpia i fer un mestissatge. Jo he viscut el canvi de l'era de pedra al de la mecanització. Ara tot va a una velocitat fabulosa comparat amb abans. No és estrany que les cultures es contaminin. Aquí no ens en podríem escapar. D'una cultura ramadera tradicional a una cultura bancària, s'hi ha passat a una velocitat terrible.

L'art conceptual és una espècie de teologia mística. No ho critico.

A l'edat que jo tinc, aprendre a fer de taxidermista, ja no. M'agradaria fer com a la novel·la del Peruga, dissecar no un elefant sinó un dinosaure. Jo no perdo l'esperança. Tot va i ve.

Hi ha països com Anglaterra que han sabut conjuminar i mantenir la tradició amb la modernitat. Espero que a Andorra recuperem una mica la manera de treballar tradicional.

Jo també uso material xinès, però me n'atipo una mica.

Com deia abans, hem arribat al tema amb aquesta fugida endavant. Anar pol·luïnt, cremant els boscos.. I ara sí, a la força s'haurà d'anar enrere.

És veritat que és més fàcil saber què no és art que definir què és art. Però si ho podem analitzar... això és una merda o això m'emociona...

A cada època hi ha una manera diferent d'idealitzar les coses. Hi ha una tendència que l'estètica te la venen ja en conserva.

No menyspreo la tècnica però la tècnica ha d'estar al servei de l'artista.

Som afortunats, que podem tenir un coneixement quasi de tot.

L'artesà ja no és un analfabet. La pèrdua de personalitat dels països es podria preservar, no tota, però sí en part.

Perdre els orígens; qui els perd és un inconscient, un malvat o un ximple. Perdre els orígens és perdre la memòria i si perds la memòria no tens futur. I ja pots plegar.

Tenint en compte els orígens et pots adaptar.

Els que no som de grans capitals, que no estem dins del mercat, avui que no hi ha marxants sinó comerciants, és complicat guanyar-se la vida amb l'art pur. Molt més difícil amb l'art d'artesanà.

L'art pur si no és protegit per l'Estat no pot subsistir.

Què fan els que manen quan hi ha problemes? El primer és retallar en cultura. És un veritable miracle sobreviure a les miques de tot. Segons Saramago, la universalitat la tens a casa quan tires a terra els murs que et priven de veure el veí.

La universalitat la tenim a casa.

La singularitat amb els orígens poden casar ben bé.

Totes les aportacions de gent que han vingut de fora, i amb la seva visió del món, poden ser un gran enriquiment.

De fora cap aquí sí, i d'aquí cap a fora no...?

Com Saramago, hem de tirar els murs a terra i fer sortir també els d'aquí.

Alfons Valdés i Puig

Sembla que el món s'ha fet més petit i que les obres d'art, com més grans i extravagants millor.

El món de l'art i de les galeries s'ha apuntat ràpidament a aquesta idea i sembla, o ens volen fer creure, que qualsevol creació ha de ser de grans dimensions.

Tot això topa frontalment amb la idea que allò important és fer bé la feina i que la dimensió del producte no té cap importància.

Penso que la bona obra neix d'un treball constant i continu, com deia Le Corbusier. Treballar és respirar, una funció que permet fer grans coses a partir de petits estímuls.

Continuo creient en la modèstia per crear una obra que aguantí el pas del temps, basats en les arrels pròpies de la teva cultura.

Per tant, serà necessària la formació, que ens impulsi a un coneixement profund de la nostra cultura i d'on venim.

Els noms del nostre país, Andorra, són una lectura antiga, a la qual podem arribar llegint el llibre de Manuel Anglada *Arrels d'Andorra*.

Els noms o les paraules antigues ens parlen de com havia estat el país. Ens parlen de rius o muntanyes, llocs definits per accidents de la topografia, com ho poden ser les pedres grises d'Ordino.

Ordino, de la paraula iberobasca *urdin*, "gris". A sota de les pedres grises.

O *Andorra*, de *handi*, "gran, important", i *iparrak*, "nord". Muntanyes importants de grans vents. Com més en coneguem les paraules, més estimarem i protegiem aquest patrimoni magnífic que és Andorra i el Pirineu.

Les valls, els pobles, els oficis, la forma de treballar és el que hem de conservar, per a nosaltres i per a les noves generacions.

Ahmed Khesta

Bona nit.

Primero de todo creo que debemos hablar de ¿qué es un artista?

El artista para mí es aquel que en su trabajo mezcla pasión con amor.

El segundo punto no es qué es arte, sino qué es lo que pasa. Vamos a pensarlo aunque sea por un minuto.

La globalización es una herramienta, no puedo estar a favor ni en contra.

El trabajo del artista es como una conversación.

Hay que ser diferente para hacer algo diferente, o llamar la atención, o para que sea la contaminación de la manera de ser el artista. Si tengo una razón o una filosofía.

He dividido el trabajo del arte en tres puntos: calidad, coste y tiempo.

Aprendí que el árbol puede ser grande pero está fijado en la tierra y tiene sus raíces pero puede crecer y aprender de aquí y de allá si mantiene sus raíces.

Hoy se maltratan las lenguas.

El idioma es el recipiente de la cultura. Si se rompe se pierde el líquido que contiene.

Las raíces pueden ser tan ligeras como su inteligencia y su sensibilidad.

Alix Sharp

Primer tema:

Penso que la globalització és positiva en el sentit que permet donar a conèixer l'obra de diferents artistes arreu del món. Permet l'obertura pel que fa al reconeixement internacional i també obre el camp de possibles compradors i/o sales d'exposició/galeries...

Pel que fa la influència de la globalització sobre la feina de l'artista, sí que hi té una influència, bona al meu parer, perquè li permet trobar una font d'inspiració molt més àmplia i variada, a més de la possibilitat d'interactuar amb altres artistes, fet que és molt més ric del que podria trobar localment.

L'únic punt negatiu al meu entendre podria ser la pèrdua de la individualitat però penso que això no es possible, com detallo en el punt 3.

Segon tema:

Trobo que el *decreixement* és fruit de la crisi que hem patit, que va ser positiva en el sentit que ens ha parat els peus, ens ha fet reflexionar i posar-nos en qüestió. Ens ha trencat un model financer, econòmic i social de consumisme que era totalment inviable i irresponsable. D'aquesta manera hem tornat a les nostres arrels, als valors segurs, a la pròpia identitat, com a persones i com a poble.

Aquests valors són els que comparteixen els artistes i els artesans. Trobo que aquest decreixement ha estat positiu per a ells perquè la població es pot trobar reflectida en l'art i l'artesania. La tendència és consumir local, consumir *real*, consumir coses que entenem i ens parlen. Quan les persones fan una introspecció, sigui individual o social, les arts se'n beneficien, ja que és un vehicle propens per dur-ho a terme.

Està bé tenir un món globalitzat en les comunicacions, els intercanvis etc., però sense mai

perdre la identitat pròpia. És una qüestió d'agafar, adoptar i personalitzar les bones influències. És una manera també de comunicar i donar a conèixer la nostra identitat pròpia i local a la resta del món.

Tercer tema:

Penso que la diversitat cultural no es pot perdre, perquè la individualitat no es pot perdre. Encara que agafem influències de fora, ens les apropiem, les adoptem, les fem nostres i a vegades fins i tot les millorem, sempre es veuran a través del filtre que hi posem nosaltres, el nostre filtre personal, que reflecteix la nostra persona, la nostra cultura i la nostra societat. Les tradicions van canviant, els heretatsges no. Les tradicions evolucionen a mesura que evolucionem nosaltres com a persones i com a pobles. Com he dit abans, la globalització és positiva perquè promou l'intercanvi, i intercanviar no significa diluir-se; al contrari, ens fa més rics.

Reinaldo Márquez

Bona tarda a tothom. Sóc Reinaldo Márquez, nascut en un molt maco país del Carib, Veneçuela.

Sóc graduat en disseny gràfic publicitari i professional actiu de la fotografia, un mitjà d'expressió artística que utilitzo per complementar el meu rol de comunicador visual.

Fa anys vaig sentir en un programa de ràdio que la paraula *ok* era la més coneguda a tot el món... i que la paraula o marca Coca-Cola era la segona més coneguda. Evidentment, estem davant de dos grans exemples de globalització: el primer sorgeix de la necessitat de l'aprovació i entesa entre dues o més persones amb moltes finalitats; la segona, de la seva banda, és el triomf absolut d'una gestió publicitària en una marca per vendre més i destacar d'entre les altres marques de begudes de tot el món.

En el meu entorn de treball (el disseny gràfic i la comunicació visual), el fenomen de la globalització afecta de moltes maneres i puc denominar-les tant favorables com desfavorables.

Generalització de les eines de treball: impulsiva *necessitat* d'actualització de les eines per estar a l'altura. Exemple, Adobe CS.

La practicitat de la tecnologia ajuda a vendre més: però crea un buit conceptual en la pràctica del disseny. Exemple, el capitalisme: més ordinadors i càmeres fotogràfiques al mercat, fàcils d'usar, i qualsevol es creu un gran professional per fer un petit curs. Tot producte ha d'expressar confiança i s'ha de conèixer d'on prové; el disseny d'una bona imatge corporativa crea aquesta confiança global: però el bombardeig publicitari de les grans marques als carrers, edificis, parcs, objectes, la ràdio, la televisió, ens roba la llibertat de sentir-nos ciutadans i no consumidors en tot moment.

En conclusió, no percebo la globalització com un mal sinó com un procés, amb avantatges i desavantatges per al disseny, la fotografia i l'art en general, on els desavantatges poden convertir-se en oportunitats.

Penso que la globalització és un procés de connexió, d'acostament de cultures, on es barregen molts estils artístics, però si vius en un país amb pocs recursos i no entres en el sistema, aquest t'exclou, te'n deixa fora.

És clar que pots tornar a les teves arrels i plasmar-les en els teus processos creatius, així evites la pèrdua de la teva cultura i això et farà distingir dels altres, però sense sortir de les tendències actuals que marca aquest procés de globalització que busca innovar cada vegada més.

Ho recorden, fa poc es va fer a Andorra la Setmana de la cultura russa? Encara que no és una cultura de pocs recursos, té un estil artístic ben marcat i específic que al món occidental modern pot semblar antic. Per a aquest esdeveniment es va crear una imatge amb tendències de dissenys molt actuals amb la finalitat d'arribar a ser més agradable per a l'andorrà. El disseny gràfic no va ser fet per russos encara que ells ho van aprovar...

Això també és globalització.

Carolina Porcel

1. A través de la tecnología el artista puede llegar a más gente y por ende abarcar más territorio para darse a conocer. El desarrollo de nuevas herramientas nos lleva a tener que adaptarnos a estos cambios e integrarlos a nuestra producción. Las nuevas tecnologías de la comunicación crean un nuevo diálogo dando como resultado nuevas reflexiones sobre el arte.

La homogenización hace que el artista luche por ser diferente, produce una búsqueda propia a través de los intercambios culturales.

En la economía globalizada los mercados son los que toman las decisiones, *esto vale, esto no vale*.

Las nuevas técnicas de reproducción o superproducción ponen en riesgo el mercado artístico dando resultado obras que están a la mano de cualquiera por precios imposibles de competir. (Se redefinen las culturas con la inmigración ya que nuevas culturas son formadas y readaptadas a la local).

2. El mundo globalizado nos incluye voluntaria e involuntariamente. Para poder pertenecer al *mercado del arte* (sencillamente) uno debe adaptarse, gustar a los críticos y pertenecer a ciertos grupos elitistas.

Llevo muchos años en el mundo del arte creando, investigando y estudiando; nunca he vivido de lo que obtengo de él, ya que no he ganado mucho para no decir nada casi. Siempre he vivido de otros trabajos, que me daban la libertad de crear lo que quería sin limitarme. No creo que vivir del arte sea imposible pero sí creo que para uno ser auténtico y poder sustentarse con el arte hace falta mucho esfuerzo personal y económico además de un camino de investigación para no caer en el círculo. Triunfar pero por ser diferente.

3. La globalización hace que se pierdan muchos tesoros del mundo. Cada persona debe intentar salvaguardar sus orígenes. En mi caso, que soy argentina y biznieta de italianos y españoles, mis orígenes son europeos y como argentina llevo una identidad cultural redefinida. Esto me lleva a sentirme identificada con algunas tradiciones, ya que muchos íconos tradicionales argentinos fueron reinventados.

Pero sí que estoy a favor de preservar y dar mayor valor a las culturas nativas que actualmente sobreviven donde aún no se ha perdido el valor manual e intelectual de sus creaciones.

Asimismo, cada uno lleva y demuestra sus raíces y origen en todo momento en la forma de hablar, la música, sus colores y aquellas tradiciones que aunque parezcan pequeñas nos identifican.

